

dicators for monitoring resource in the enterprise]. *Visnyk SumDU. Seriia «Ekonomika»*, no. 1 (85) (2007): 30-39.

Sabadyryova, A. L. "Teoretychni osnovy orhanizatsii vyrobnychoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva" [The theoretical basis for the organization of the production potential of industrial enterprises]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 1, no. 5 (2010): 134-138.

Skryhun, N. P., and Tsybaliuk, L. H. "Optymizatsiia vyrobnychych zapasiv iak odyn iz napriamiv upravlinnia vytratamy" [Optimization of inventory as one of the areas of cost management]. *Ekonomist*, no. 2 (2003): 39-41.

Shchekovych, O. S. "Orhanizatsiino-tekhnichnyi riven vyrobnytstva iak intehrovana skladova ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva" [Organizational and technical level of production as an integrated component of the economic potential of the com-

pany]. *IX Mezinarodna vedecko-prakticka konferencija. Praha: Education and Science*, 2013.7-12.

Semchuk, Zh. V. "Rozvytok system upravlinnia iakistiiu produktsii mashynobudivnykh pidpriemstv" [Development of quality management systems engineering enterprises]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.04*, 2011.

Skrynkovskyi, R. M. "Osvitnyo-fakhovyi potentsial personalu iak faktor vplyvu na investytsiynu pryvablyvist pidpriemstva" [Educational and professional staff as a factor of potential impact on the investment attractiveness of the company]. *Dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.07*, 2014.

Tsybaliuk, L. H., and Skrykun, N. P. "Chynnyky, rezervy ta shliakhy znyzhennia vytrat vyrobnytstva iak osnova zmenshennia tsiny tovaru" [Factors reserves and ways to reduce production costs as a basis for reducing the prices of goods]. *Visnyk Berdianskoho univ. menedzhmentu i biznesu*, no. 3 (2011): 88-95.

УДК 65.01

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОБГРУНТУВАННЯ ПРІОРИТЕТНОГО НАПРЯМУ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ НА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

© 2015 ЧИСТЯКОВА А. В.

УДК 65.01

Чистякова А. В. Методичний підхід щодо обґрунтування пріоритетного напрямку управління інтелектуальною власністю на машинобудівних підприємствах

Метою статті є розробка методичного підходу до прийняття рішень щодо вибору пріоритетних напрямів управління інтелектуальною власністю на підприємстві з метою збільшення його капіталізації. У роботі було використано метод аналізу ієрархії Саати, який, спираючись на якісні показники, дає змогу одержати кількісну оцінку можливих альтернатив розв'язання проблеми та врахувати при цьому «людський фактор». Для обґрунтування вибору пріоритетного напрямку управління інтелектуальною власністю (УІВ) у статті запропоновано п'ять груп критеріїв, що характеризують ступінь прийнятності запропонованого набору інструментів до конкретного стану здійснення інноваційно-інвестиційної політики та розвитку підприємства. Такими критеріями обрано кадрові, інноваційно-технологічні, фінансово-економічні, маркетингові та організаційно-правові. За вказаними групами критеріїв розраховано кількісні показники, що відображають можливі вигоди та втрати від вибору певного напрямку УІВ, та визначено відносну важливість кожного з них. У результаті дослідження встановлено, що найбільш раціональним напрямом УІВ для ПАТ «Завод «Південкабель» є формування та використання об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ) на підприємстві.

Ключові слова: напрями управління інтелектуальною власністю, об'єкти інтелектуальної власності, фактори впливу, критерії оцінки, вигоди/втрати підприємства.

Рис.: 7. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 9.

Чистякова Анастасія Вадимівна – викладач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)
E-mail: achystiakova@yandex.ru

УДК 65.01

Чистякова А. В. Методический подход к обоснованию приоритетного направления управления интеллектуальной собственностью на машиностроительных предприятиях

Целью статьи является разработка методического подхода к принятию решений по выбору приоритетных направлений управления интеллектуальной собственностью на предприятии с целью увеличения его капитализации. В работе был использован метод анализа иерархий Саати, который, опираясь на качественные показатели, позволяет получить количественную оценку возможных альтернатив решения проблемы и учитывать при этом «человеческий фактор». Для обоснования выбора приоритетного направления управления интеллектуальной собственностью (УИВ) в статье предложено пять групп критериев, характеризующих степень приемлемости предложенного набора инструментов для конкретного состояния осуществления инновационно-инвестиционной политики и развития предприятия. Такими критериями выбраны кадровые, инновационно-технологические, финансово-экономические, маркетинговые и организационно-правовые. По указанным группам критериев рассчитаны количественные показатели, отражающие возможные выгоды и потери от выбора определенного направления УИВ, и определена относительная важность каждого из них. В результате исследования установлено, что наиболее рациональным направлением УИВ для ПАО «Завод «Южкабель» является формирование и использование объектов интеллектуальной собственности (ОИС) на предприятии.

Ключевые слова: направления управления интеллектуальной собственностью, объекты интеллектуальной собственности, факторы влияния, критерии оценки, выгоды/потери предприятия.

Рис.: 7. **Табл.:** 1. **Библ.:** 9.

Чистякова Анастасия Вадимовна – преподаватель кафедры государственного управления, публичного администрирования и региональной экономики, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)
E-mail: achystiakova@yandex.ru

UDC 65.01

Chystiakova A. V. Methodical Approach to Substantiation of the Priority Direction for Intellectual Property Management at the Machine-Building Enterprises

The article is aimed to elaborate a methodical approach to decision-making as to choice of priorities for management of intellectual property at the enterprise with a view to increasing its capitalization. In the elaboration, the analytic hierarchy process of T. Saati was used, which, relying on the qualitative indicators, allows to obtain a quantitative estimate of the possible alternatives to solve problems, taking into consideration the «human factor». To substantiate selection of the priority direction for intellectual property management (IPM), five groups of criteria has been proposed, characterizing the degree of acceptability of the proposed tools for the specific status of implementation of innovative-investment policy and development of enterprise. As such criteria were selected the staff-related, innovative-technological, financial-economic, marketing and organizational-legal. Quantitative figures reflecting possible gains and losses from the selection of a particular direction for IPM have been calculated by the specified groups of criteria, and the relative importance of each of them has been determined. The work's result has proved that the most rational direction for IPM in case of the PJSC «Zavod «Yuzhka-bel» will be creation and use of intellectual property items (IPI) at the enterprise.

Key words: directions for management of intellectual property, intellectual property items, influence factors, evaluation criteria, gains/losses of enterprise.

Pic.: 7. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 9.

Chystiakova Anastasiia V. – Lecturer of the Department of Public Administration, Public Administration and Regional Economics, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)
E-mail: achystiakova@yandex.ru

В умовах сьогодення, що характеризуються недостатньо стабільною економічною ситуацією, одним із першочергових завдань управління є обґрунтування, розроблення та впровадження таких управлінських рішень, які забезпечуватимуть дієве функціонування машинобудівних підприємств, яке, у першу чергу, необхідно спрямовувати на комплексне розв'язання економічних й організаційних проблем господарювання.

Аналіз наукової літератури з питань управління інтелектуальною власністю (УІВ) [1–3] і дослідження стану управління ІВ на машинобудівних підприємствах [4] свідчать про відсутність підходу до управління ІВ, з якого було б зрозуміло, яким чином необхідно використовувати інтелектуальні продукти підприємства задля забезпечення його конкурентних переваг та збільшення його капіталізації. Проблема вибору пріоритетних напрямів управління інтелектуальною власністю (ІВ) полягає в розв'язанні дилеми: що є більш вигідним для власника об'єкта інтелектуальної власності (ОІВ) – його використання у власному виробництві чи його продаж іншим суб'єктам господарювання з точки зору збільшення його капіталізації, або взагалі придбання прав на ОІВ та використання на підприємстві. Тому *мета* статті полягає в розробці методичного підходу до прийняття рішень щодо вибору пріоритетних напрямів управління ІВ на підприємстві для збільшення його капіталізації.

Складність вибору пов'язана з тим, що, як правило, підприємства мають неоднакові пріоритети в управлінні ІВ й можливості щодо забезпечення реалізації цього процесу. Так, аналіз стану управління ІВ на машинобудівних підприємствах продемонстрував досить низькі показники забезпечення управління ІВ підприємств [4]. Така ситуація свідчить про відсутність необхідних ресурсів для формування, використання та розповсюдження ОІВ.

Аналіз наукових підходів до прийняття управлінських рішень, які не базуються на безпосередньо чисельному вимірі, дає змогу стверджувати, що немає єдиної методики кількісного обґрунтування прийняття таких рішень. Найпоширенішими методами вирішення багатокритеріальних задач є методи теорії корисності, методи теорії нечітких множин, методи векторної стратифікації і метод аналізу ієрархій Сааті [5–8]. Розвиваючи підхід, представлений Т. Гусаковською [9], пропонується використовувати метод аналізу ієрархій Сааті, який, спираючись на якісні показники, дає змогу одержати кількісну оцінку можливих альтернатив розв'язання проблеми та враховувати при цьому «людський фактор» при підготовці прийняття рішення.

Детальне обґрунтування теоретико-прикладних аспектів управління інтелектуальною власністю та проведене дослідження його особливостей на машинобудівних підприємствах дозволяє визначити, що на вибір напрямку управління інтелектуальною власністю найбільшою мірою впливають такі фактори, як кадрові, інноваційно-технологічні, маркетингові, фінансово-економічні та організаційно-правові (рис. 1). Таким чином, вибір напрямку управління ІВ для підприємства здійснюється на основі порівняння альтернатив (а саме – формування та використання ОІВ на підприємстві, формування та

розповсюдження ОІВ або придбання прав на ОІВ та використання на підприємстві) за обраними групами критеріїв (кадровими, інноваційно-технологічними, маркетинговими, фінансово-економічними, організаційно-правовими), за якими проводиться аналіз відповідності можливостей та особливостей діяльності досліджуваного підприємства обраному напрямку управління ІВ і приймається остаточне рішення. Слід акцентувати увагу на тому, що прийняття рішення щодо вибору певного напрямку УІВ для підприємства є достатньо складним завданням, тому запропоновано оцінити вигоди та втрати представлених альтернатив. Отже, ієрархічна структура для прийняття рішення стосовно вибору напрямку управління ІВ за вигодами та втратами представлена на рис. 2 – рис. 3 відповідно.

Апробацію запропонованого методичного підходу було здійснено на машинобудівному підприємстві ПАТ «Завод «Південкабель» як на підприємстві-репрезентанті (за результатами методу центру тяжіння) групи із середнім рівнем забезпечення управління інтелектуальною власністю.

З використанням методу середньгеометричної було складено матриці парних порівнянь альтернатив (напрямів управління ІВ) за обраними критеріями та визначено питому вагу всіх порівняльних альтернатив за вигодами та втратами.

У першу чергу, було визначено питому вагу важливості кожної групи критеріїв (рис. 4). Аналіз матриці свідчить про переважання таких груп критеріїв у виборі напрямку УІВ, як фінансово-економічні та організаційно-правові. Пов'язано це переважно з умовами забезпечення капіталізації підприємства.

В усіх отриманих матрицях парних порівнянь оцінки є погодженими, що свідчить про достовірність отриманих результатів та дозволяє використовувати їх для подальшої оцінки.

Остаточні оцінки альтернатив було розраховано перемноженням двох матриць: першої, складеної з упорядкованих оцінок альтернатив, і другої, що представляє собою вагові коефіцієнти цих оцінок. Матриці визначення пріоритету альтернатив за вигодами та втратами представлено на рис. 5 – рис. 6. Аналізуючи рис. 5 і рис. 6, необхідно акцентувати увагу на тому, що визначення пріоритету альтернатив відносно кадрових, інноваційно-технологічних та маркетингових вказують на переважання альтернативи A_3 , тобто придбання прав на ОІВ та їх використання на підприємстві. Пріоритет альтернатив відносно організаційно-правових факторів визначає переважання альтернативи A_1 , тобто формування та використання ОІВ, у свою чергу, пріоритет альтернатив відносно фінансово-економічних факторів вказує на переважання альтернативи A_2 (формування та розповсюдження ОІВ).

Підсумкові матриці визначення пріоритету альтернатив за вигодами та втратами представлено на рис. 7.

Результати визначення пріоритету альтернатив за вигодами свідчать про суттєве переважання альтернатив A_1 і A_3 над альтернативою A_2 , але, враховуючи отриманий вектор пріоритету альтернатив за втратами,

Напрями управління ІВ	Вигоди для підприємства	Втрати для підприємства	Критерії для оцінки вигід	Критерії для оцінки втрат	Фактори впливу
Формування та використання ОІВ на підприємстві	Забезпечення конкурентних переваг, завоювання певної ринкової ніші, створення нових ринків, покращення умов праці, грошові надходження від зниження собівартості, забезпечення доступу до банківських кредитів та інвестицій	Витрати на підтримання патенту в силі, неправомірне використання ОІВ іншими підприємствами (порушення патентних прав); витрати на захист прав інтелектуальної власності в суді	Наявність високопрофесійного персоналу; високий рівень розвитку персоналу	Відсутність високопрофесійного персоналу; низький рівень розвитку персоналу	Кадрові
Формування та розповсюдження ОІВ	Грошові надходження від продажу прав на ОІВ	Імовірність зниження інноваційного потенціалу	Забезпечення конкурентних переваг; підвищення інноваційного потенціалу	Послаблення конкурентних переваг; ймовірність зниження інноваційного потенціалу	Інноваційно-технологічні
Придбання прав на ОІВ та використання на підприємстві	Забезпечення конкурентних переваг, завоювання певної ринкової ніші, покращення умов праці, грошові надходження від зниження собівартості, короткий строк забезпечення конкурентоздатності продукції, скорочення власних витрат на НДДКР, ліквідація технічного відставання підприємства, можливість використання ІВ як об'єкта застави для забезпечення доступу до банківських кредитів та інвестицій	Витрати на придбання прав на ОІВ, витрати на підтримання патенту в силі, неправомірне використання ОІВ іншими підприємствами (порушення патентних прав); витрати на захист прав інтелектуальної власності в суді	Доходність реалізації напрямку УІВ (грошові надходження від продажу прав на ОІВ, скорочення власних витрат на НДДКР); швидкість окупності капіталовкладень, забезпечення доступу до банківських кредитів та інвестицій	Імовірність реалізації напрямку УІВ (витрати на підтримання патенту в силі, витрати на придбання прав на ОІВ, збільшення власних витрат на НДДКР, витрати на захист прав ІВ у суді), повільний темп окупності капіталовкладень, імовірність відмови у доступі до банківських кредитів та інвестицій	Фінансово-економічні
			Покращення умов праці; швидкість реалізації напрямку УІВ; відсутність ризику неправомірного використання ОІВ іншими підприємствами	Імовірність погіршення умов праці; складність реалізації напрямку УІВ (складність оформлення документів); ризик неправомірного використання ОІВ іншими підприємствами	Організаційно-правові

Рис. 1. Аналіз та узагальнення критеріїв для оцінки вигід та втрат основних напрямів управління ІВ

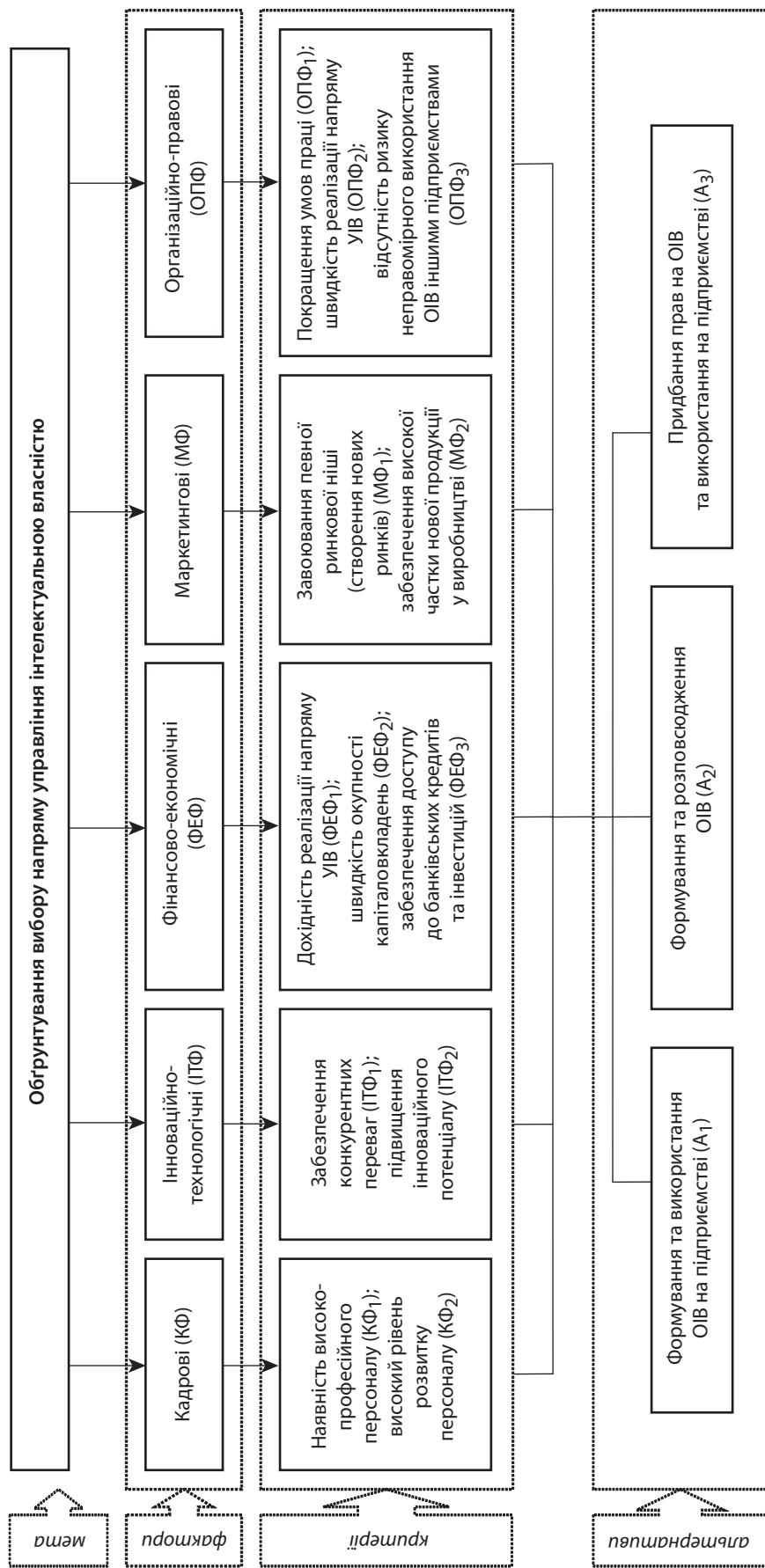

Рис. 2. Ієрархічна структура для прийняття рішення за вигодами

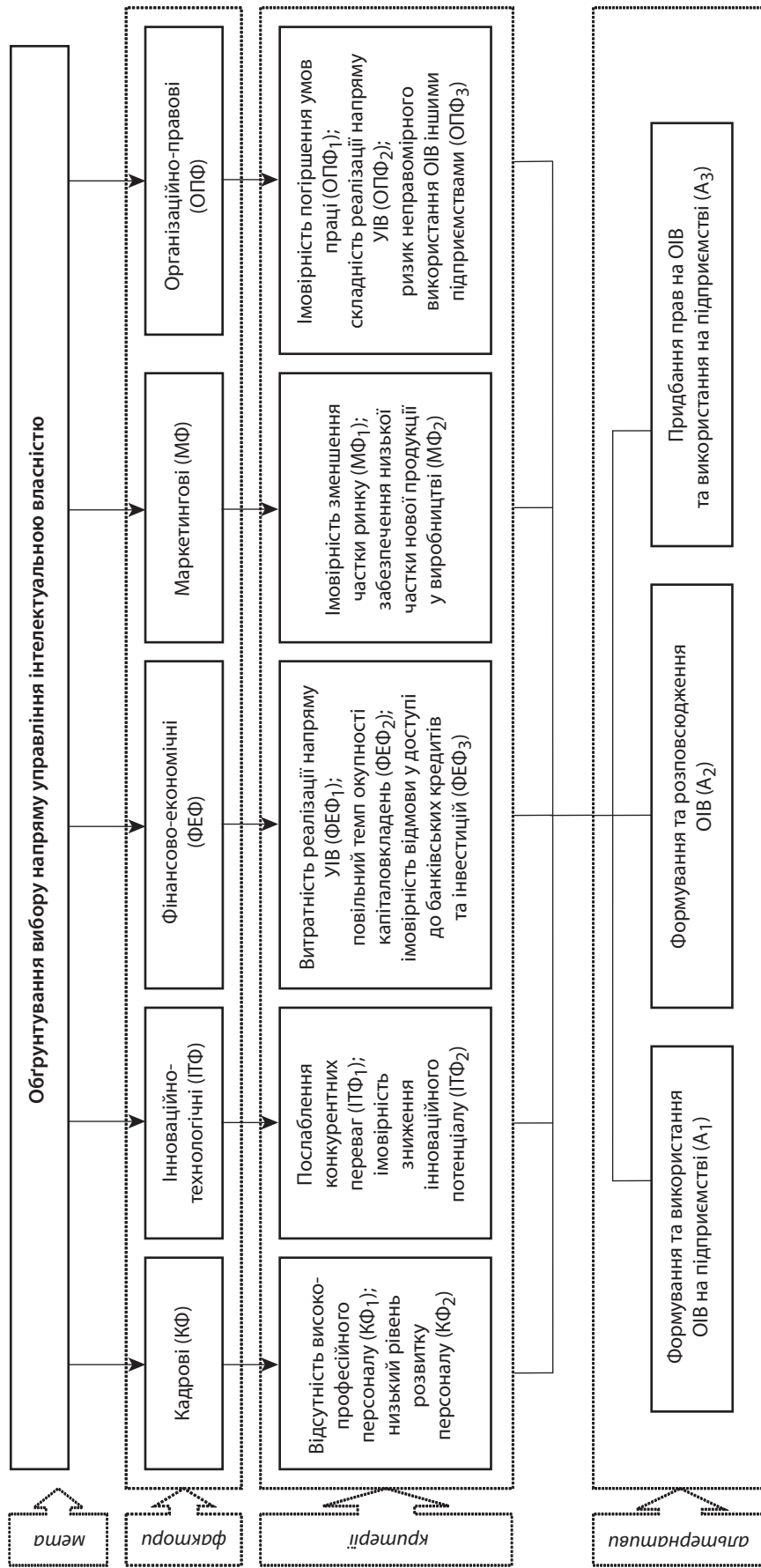

Рис. 3. Ієрархічна структура для прийняття рішення за втратами

Група критеріїв	Кадрові	Інноваційно-технологічні	Фінансово-економічні	Маркетингові	Організаційно-правові	Середньо-геометричне	W _i
Кадрові	1,000	3,000	0,500	2,000	0,333	1,000	0,165
Інноваційно-технологічні	0,333	1,000	0,333	3,000	0,500	0,699	0,115
Фінансово-економічні	2,000	3,000	1,000	5,000	2,000	2,268	0,375
Маркетингові	0,500	0,333	0,200	1,000	0,200	0,367	0,061
Організаційно-правові	3,000	2,000	0,500	5,000	1,000	1,719	0,284
Σ	6,833	9,333	2,533	16,000	4,033	6,053	1,000

$$\lambda_{\max} = 5,2716 \quad \text{ВП} = 0,061 \leq 0,1$$

$$\text{ІПф} = 0,0679 \quad \text{оцінка погоджена}$$

Рис. 4. Матриця парних порівнянь важливості груп критеріїв для ПАТ «Завод «Південкабель»

Визначення пріоритету альтернатив відносно кадрових факторів

$$\begin{bmatrix} 0,683 & 0,717 \\ 0,200 & 0,195 \\ 0,117 & 0,088 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,667 \\ 0,333 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,695 \\ 0,198 \\ 0,107 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно фінансово-економічних факторів

$$\begin{bmatrix} 0,33 & 0,092 & 0,258 \\ 0,53 & 0,218 & 0,105 \\ 0,14 & 0,691 & 0,637 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,577 \\ 0,342 \\ 0,081 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,244 \\ 0,388 \\ 0,368 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно інноваційно-технологічних факторів

$$\begin{bmatrix} 0,48 & 0,481 \\ 0,11 & 0,114 \\ 0,41 & 0,405 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,750 \\ 0,250 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,481 \\ 0,114 \\ 0,405 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно маркетингових факторів

$$\begin{bmatrix} 0,73 & 0,635 \\ 0,08 & 0,078 \\ 0,19 & 0,287 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,833 \\ 0,167 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,715 \\ 0,080 \\ 0,205 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно організаційно-правових факторів

$$\begin{bmatrix} 0,48 & 0,072 & 0,637 \\ 0,11 & 0,279 & 0,258 \\ 0,41 & 0,649 & 0,105 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,279 \\ 0,649 \\ 0,072 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,227 \\ 0,231 \\ 0,542 \end{bmatrix}$$

Рис. 5. Матриці визначення пріоритету альтернатив за вигодами

Визначення пріоритету альтернатив відносно кадрових факторів

$$\begin{bmatrix} 0,20 & 0,143 \\ 0,20 & 0,143 \\ 0,60 & 0,714 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,500 \\ 0,500 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,171 \\ 0,171 \\ 0,657 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно фінансово-економічних факторів

$$\begin{bmatrix} 0,60 & 0,731 & 0,200 \\ 0,29 & 0,188 & 0,600 \\ 0,10 & 0,081 & 0,200 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,637 \\ 0,258 \\ 0,105 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,595 \\ 0,297 \\ 0,109 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно інноваційно-технологічних факторів

$$\begin{bmatrix} 0,16 & 0,200 \\ 0,66 & 0,600 \\ 0,19 & 0,200 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,333 \\ 0,667 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,185 \\ 0,620 \\ 0,195 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно маркетингових факторів

$$\begin{bmatrix} 0,10 & 0,179 \\ 0,64 & 0,709 \\ 0,26 & 0,113 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,667 \\ 0,333 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,129 \\ 0,661 \\ 0,210 \end{bmatrix}$$

Визначення пріоритету альтернатив відносно організаційно-правових факторів

$$\begin{bmatrix} 0,14 & 0,570 & 0,481 \\ 0,71 & 0,333 & 0,114 \\ 0,14 & 0,097 & 0,405 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,279 \\ 0,649 \\ 0,072 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,444 \\ 0,424 \\ 0,132 \end{bmatrix}$$

Рис. 6. Матриці визначення пріоритету альтернатив за втратами

За вигодами

$$\begin{bmatrix} 0,69 & 0,481 & 0,244 & 0,71468 & 0,22658 \\ 0,20 & 0,114 & 0,388 & 0,08046 & 0,23145 \\ 0,11 & 0,405 & 0,368 & 0,20486 & 0,54197 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,16522 \\ 0,11546 \\ 0,37470 \\ 0,06065 \\ 0,28397 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,369 \\ 0,262 \\ 0,369 \end{bmatrix} \begin{matrix} - A_3 \\ - A_2 \\ - A_1 \end{matrix}$$

За втратами

$$\begin{bmatrix} 0,17 & 0,185 & 0,595 & 0,12936 & 0,44412 \\ 0,17 & 0,620 & 0,297 & 0,66094 & 0,42365 \\ 0,66 & 0,195 & 0,109 & 0,2097 & 0,13223 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0,16522 \\ 0,11546 \\ 0,37470 \\ 0,06065 \\ 0,28397 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,407 \\ 0,371 \\ 0,222 \end{bmatrix} \begin{matrix} - A_3 \\ - A_2 \\ - A_1 \end{matrix}$$

Пояснення: A_1 – формування та використання ОІВ на підприємстві; A_2 – формування та розповсюдження ОІВ; A_3 – придбання прав на ОІВ та використання на підприємстві.

Рис. 7. Підсумкові матриці визначення пріоритету альтернатив для ПАТ «Завод «Південкабель»

необхідно зауважити на переважання альтернативи A_1 над іншими альтернативами. Це означає, що для ПАТ «Завод «Південкабель» найбільш доцільним і виправданим напрямом управління інтелектуальною власністю є формування та використання ОІВ на підприємстві. Цей висновок підтверджує розрахований коефіцієнт співвідношення вигід і втрат (табл. 1).

Таким чином, у процесі дослідження було розроблено методичний підхід до вибору напрямку управління інтелектуальною власністю з використанням методу аналізу ієрархій Сааті. Для обґрунтування вибору пріоритетного напрямку УІВ запропоновано п'ять груп критеріїв, що характеризують ступінь прийнятності запропонованого набору інструментів до конкретного стану здійснення інноваційно-інвестиційної політики та розвитку підприємства. Такими критеріями обрані кадрові, інноваційно-технологічні, фінансово-економічні, маркетингові та організаційно-правові. За вказаними групами критеріїв розраховані кількісні показники, що відображають можливі вигоди та втрати від вибору певного напрямку УІВ та визначена відносна важливість кожного з них. У результаті встановлено, що найбільш раціональним напрямом УІВ для ПАТ «Завод «Південкабель» є формування та використання ОІВ на підприємстві. Формування і використання об'єктів інтелектуальної власності як стратегічного ресурсу підвищення конкурентоспроможності підприємства дозволить зміцнити наявні та сприяти появі нових

конкурентних переваг і забезпечить підвищення його капіталізації в довгостроковій перспективі. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. – К.: Вид. «Знання», 2008. – 687 с.
2. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю: монографія / П. М. Цибульов, В. П. Чеботарьов, В. Г. Зінов та ін. / За ред. П. М. Цибульова. – К.: «КІС». 2005. – 448 с.
3. Мухопад В. И. Интеллектуальная собственность в мировой экономике знаний: монография / В. И. Мухопад. – М.: Российский государственный институт интеллектуальной собственности; НИИ школьных технологий, 2009. – 256 с.

4. Гавкалова Н. Л. Особливості управління інтелектуальною власністю в умовах економіки знань: монографія / Н. Л. Гавкалова, А. В. Чистякова. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 192 с.

5. Боровиков В. П. Популярное введение в современный анализ данных в системе STATISTICA / В. П. Боровиков. – М.: Горячая линия – Телеком, 2013. – 288 с.

6. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навчальний посібник / Т. С. Клебанова, О. В. Мілов, С. В. Мілевський, С. О. Степурина, Г. С. Ястребова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 273 с.

7. Соловьев В. И. Введение в многомерный статистический анализ / В. И. Калинина, В. И. Соловьев. – М., 2003. – 66 с.

8. Уварова В. И. Использование метода анализа иерархий / В. И. Уварова, В. Г. Шуметов // Социологические исследования. – 2001. – № 3. – С. 104 – 109.

9. Гусаковська Т. О. Управління інтелектуальною власністю підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук / Т. О. Гусаковська. – Харків, 2009. – 22 с.

Науковий керівник – Гавкалова Н. Л., доктор економічних наук, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

REFERENCES

Bazylevych, V. D., and Ilin, V. V. *Intelektualna vlasnist: kreatyvy metafizychnoho poshuku* [Intellectual Property: Creative metaphysical search]. Kyiv: Znannia, 2008.

Borovikov, V. P. *Populiarnoe vvedenie v sovremennyy analiz dannykh v sisteme STATISTICA* [A popular introduction to modern data analysis system STATISTICA]. Moscow: Goriachaia liniia - Telekom, 2013.

Таблиця 1

Розподіл альтернатив за співвідношенням вигід та втрат для ПАТ «Завод «Південкабель»

Альтернативи	Вектор пріоритету альтернатив за вигодами	Вектор пріоритету альтернатив за втратами	W	Ранг
Формування та використання ОІВ на підприємстві (A_1)	0,369	0,222	1,661	1
Формування та розповсюдження ОІВ (A_2)	0,262	0,371	0,705	3
Придбання прав на ОІВ та використання на підприємстві (A_3)	0,369	0,407	0,909	2

Havkalova, N. L., and Chystiakova, A. V. *Osoblyvosti upravlinnia intelektualnoiu vlasnistiu v umovakh ekonomiky znan* [Features of intellectual property in terms of the knowledge economy]. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU, 2013.

Husakovska, T. O. "Upravlinnia intelektualnoiu vlasnistiu pidpryemstva" [Intellectual Property Management business]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk*, 2009.

Klebanova, T. S. et al. *Obgruntuvannia hospodarskykh rishen i otsiniuvannia ryzykiv* [Justification business decisions and risk assessment]. Kharkiv: Vyd. KhNEU, 2010.

Kalinina, V. N., and Solovev, V. I. *Vvedenie v mnogomernyy statisticheskiy analiz* [Introduction to Multivariate Statistical Analysis]. Moscow, 2003.

Mukhopad, V. I. *Intellektualnaia sobstvennost v mirovoy ekonomike znaniy* [The intellectual property in the global knowledge economy]. Moscow: Rossiyskiy gosudarstvennyy institut intellektualnoy sobstvennosti; NII shkolykh tekhnologiy, 2009.

Tsybulyov, P. M. et al. *Upravlinnia intelektualnoiu vlasnistiu* [Intellectual Property Management]. Kyiv: KIS, 2005.

Uvarova, V. I., and Shumetov, V. G. "Ispolzovanie metoda analiza ierarkhiy" [The use of analytic hierarchy process]. *Sotsiologicheskie issledovaniia*, no. 3 (2001): 104-109.

УДК 658.15:669.013:005.591.6(477)

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ГАЛУЗЕВОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

© 2015 ДЕНИСОВ К. В.

УДК 658.15:669.013:005.591.6(477)

Денисов К. В. Оцінка показників фінансового стану металургійних підприємств України як передумова інноваційної галузевої промислової політики

Метою статті є здійснення ґрунтовного дослідження фінансового стану металургійних підприємств України в умовах необхідності розробки та реалізації інноваційної промислової політики з оновлення основних виробничих потужностей. Проаналізовано фінансово-економічні показники діяльності металургійних підприємств протягом 2011 – 2013 рр., виділено проблеми з власним капіталом і оборотними активами та джерела їх походження. Такими визначено зростання від'ємного фінансового результату до оподаткування, скорочення власного капіталу та обсягу доходу від реалізації. Останнє негативно вплинуло на стан соціально-трудова відносин на металургійних підприємствах через обмеження можливостей для зростання витрат на заробітну плату. Доведено, що нормативним показником фінансового стану відповідає лише показник поточної ліквідності, хоча він знижується через проблеми з оборотними активами. Обґрунтовано необхідність застосування промислової політики для вирішення існуючих проблем і подолання наявних диспропорцій. Запропоновано авторське визначення поняття «промислова політика», визначено її завдання з метою підвищення фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності та соціальної відповідальності металургійних підприємств.

Ключові слова: металургія, фінансовий стан, власний капітал, оборотні активи, промислова політика, модернізація, пріоритети, прибутковість.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 6. **Бібл.:** 27.

Денисов Костянтин Вікторович – кандидат економічних наук, викладач кафедри міжнародної економіки та економічної теорії, Запорізький національний університет (вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна)

E-mail: denisovkv@ukr.net

УДК 658.15:669.013:005.591.6(477)

Денисов К. В. Оценка показателей финансового состояния металлургических предприятий Украины как предпосылка инновационной отраслевой промышленной политики

Целью статьи является исследование финансового состояния металлургических предприятий Украины в условиях необходимости разработки и реализации инновационной промышленной политики обновления основных производственных мощностей. Проанализированы финансово-экономические показатели деятельности металлургических предприятий за период 2011 – 2013 гг., на основании чего были выделены проблемы дефицита собственного капитала и оборотных средств, а также причины их возникновения. Такими являются увеличение показателя отрицательного финансового результата, сокращение собственного капитала и дохода от реализации продукции. Последнее негативно повлияло на состояние социально-трудовых отношений в отрасли из-за сокращения потенциала для увеличения заработной платы. Доказано, что лишь показатель текущей ликвидности отвечает нормативным значениям, хотя и он снижается из-за наличия проблем с оборотными активами. Аргументирована необходимость применения промышленной политики для разрешения имеющихся проблем и ликвидации диспропорций. Предложен авторский подход к понятию «промышленная политика», определены ее задачи с целью повышения финансовой устойчивости, платежеспособности, деловой активности и социальной ответственности металлургических предприятий.

Ключевые слова: металлургия, финансовое состояние, собственный капитал, оборотные активы, промышленная политика, модернизация, приоритеты, прибыльность.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 6. **Библ.:** 27.

Денисов Константин Викторович – кандидат экономических наук, преподаватель кафедры международной экономики и экономической теории, Запорожский национальный университет (ул. Жуковського, 66, Запорожье, 69600, Україна)

E-mail: denisovkv@ukr.net

UDC 658.15:669.013:005.591.6(477)

Denysov K. V. Evaluation of the Indicators of Financial Status of Ukrainian Iron and Steel Enterprises as Precondition for Innovative Sectoral Industrial Policy

The article is aimed to explore the financial state of the iron and steel enterprises of Ukraine in the context of need to develop and implement innovative industrial policy of updating the basic production facilities. The financial and economic performance indicators for iron and steel enterprises in the period of 2011-2013 have been analyzed and, based on the obtained results, the problems of shortage of both equity capital and current assets, as well as their causes have been allocated. These are the increase of the negative indicator of financial pretax result, the reduce in both equity capital and income from product sales. The latter had a negative impact on the status of social-labor relations in the sector because of reduced potential to increase the wages. It has been proven, that only the indicator of current liquidity meets the normative values, although it is declining as result of problems with negotiable assets. The necessity of applying industrial policy for resolution of problems as well as elimination of disparities has been reasoned. The author's approach to the concept of «industrial policy» has been proposed, its objectives with a view to improving the financial strength, solvency, business activity and social responsibility of iron and steel enterprises have been defined.

Key words: iron and steel, financial status, equity capital, current assets, industrial policy, modernization, priorities, profitability.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Formulae:** 6. **Bibl.:** 27.

Denysov Kostyantyn V. – Candidate of Sciences (Economics), Lecturer of the Department of International Economics and Economic Theory, Zaporizhzhya National University (vul. Zhukovskogo, 66, Zaporizhzhya, 69600, Ukraine)

E-mail: denisovkv@ukr.net